

Kommuner og barnehageeiere

Deres ref

Vår ref
2003/03499

Dato
.09.2003

DET ØKTE STATSTILSKUDET TIL BARNEHAGER FRA 1.8.2003

Stortinget vedtok i statsbudsjettet for 2003 å øke det statlige tilskuddet til drift av barnehager fra 1. august 2003. De nye satsene ble endelig vedtatt i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett i juni 2003. Vedtaket innebar en økning på henholdsvis 19,1 og 33,7 prosent for kommunale og private barnehager, totalt 750 mill kroner.

Formålet med økningen framgår av statsbudsjettet for 2003, revidert nasjonalbudsjett 2003 og av departementets rundskriv q-16/2003. Midlene skal gå til redusert foreldrebetaling, slik at den gjennomsnittlige foreldrebetalingen for heldagsplasser, uten søskenmoderasjon og inntektsgradering, reduseres til 2 500 kroner på landsbasis.

På bakgrunn av flere oppslag i media i månedsskiftet juli/august om at foreldrebetalingen ikke ble satt ned, fant barne- og familieministeren det nødvendig å vurdere behovet for tiltak overfor kommuner og barnehager som ikke fulgte Stortingets intensjon. Departementet og Kommunenes Sentralforbund gikk derfor sammen om å få utført en større kartlegging av hvordan de økte midlene ble anvendt. Fylkesmennene ble bedt om å bare utbetale det økte tilskuddet for august og september i første omgang.

Denne undersøkelsen er nå avsluttet. Resultatene er i overveiende grad positive, og viser at det økte statstilskuddet har ført til en betydelig reduksjon i foreldrebetalingen. De aller fleste kommunene og private barnehagene har redusert eller kommer til å redusere foreldrebetalingen som følge av det økte statstilskuddet. Undersøkelsen viser at dette er kommuner og barnehager som i utgangspunktet hadde et høyt prisnivå. De som svarer at de ikke har redusert eller kommer til å redusere foreldrebetalingen har i gjennomsnitt allerede en lav foreldrebetaling. For alle kommuner samlet sett vil fullprisen for en heldagsplass være i gjennomsnitt 2 576 kroner i kommunene. For alle private barnehager vil prisen i gjennomsnitt være 2 873 kroner for barn under 3 år og 2 829 for barn over 3 år. Hele rapporten er tilgjengelig på Odin (<http://www.odin.dep.no/archive/bfdvedlegg/01/04/Rappo010.pdf>).

På bakgrunn av resultatene i undersøkelsen har departementet nå bedt fylkesmennene om å igangsette utbetaling av det økte statstilskuddet for resten av året.

Departementet vil presisere at de økte midlene er øremerket drift av barnehager og skal gå til redusert foreldrebetaling. I kommuner og barnehager hvor foreldrebetalingen allerede er relativt lav, vil det være større behov for å bruke midlene til utbygging og til å sikre god kvalitet i barnehagene. Det forutsettes at kommuner som har uløste oppgaver i forhold til de overordnede barnehagemålene, opprettholder sin finansiering av barnehagene på minst samme nivå. Departementet vil særlig påpeke at økonomisk likeverdig behandling av private og offentlige barnehager er ett av disse målene. Videre forutsettes det at de økte statlige midlene ikke tas ut som økt utbytte for barnehageeier. Regjeringen vil løpende vurdere nødvendigheten av tiltak overfor kommuner og barnehageeiere dersom midlene ikke nyttes i tråd med forutsetningene.

Fra 1. mai 2004 iverksettes en ordning med maksimalpris. Alle barnehager skal da ha en foreldrebetaling som ikke overstiger 2 750 kroner per måned (prisjustering av 2 500 kroner). Barnehager kan overstige maksimalprisen i en avgrenset periode etter samtykke fra samarbeidsutvalget, dersom barnehagen er truet av nedleggelse eller kvaliteten rammes. Dette vil reguleres nærmere i forskrift om foreldrebetaling. Det er viktig at kommuner og andre barnehageeiere forbereder seg på innføringen av maksimalpris, og nytter det økte statstilskuddet med sikte på dette.

Med hilsen

Arni Hole (e.f.)

Sølvi Mathiesen

Kopi: Fylkesmennene